

نام درس: دناى ادیب نام دبیر: غزاله صادق زاده

مبحث: درباره ی پروین اعتصامی

مقطع: دبستان پایه: چهارم-پنجم-ششم

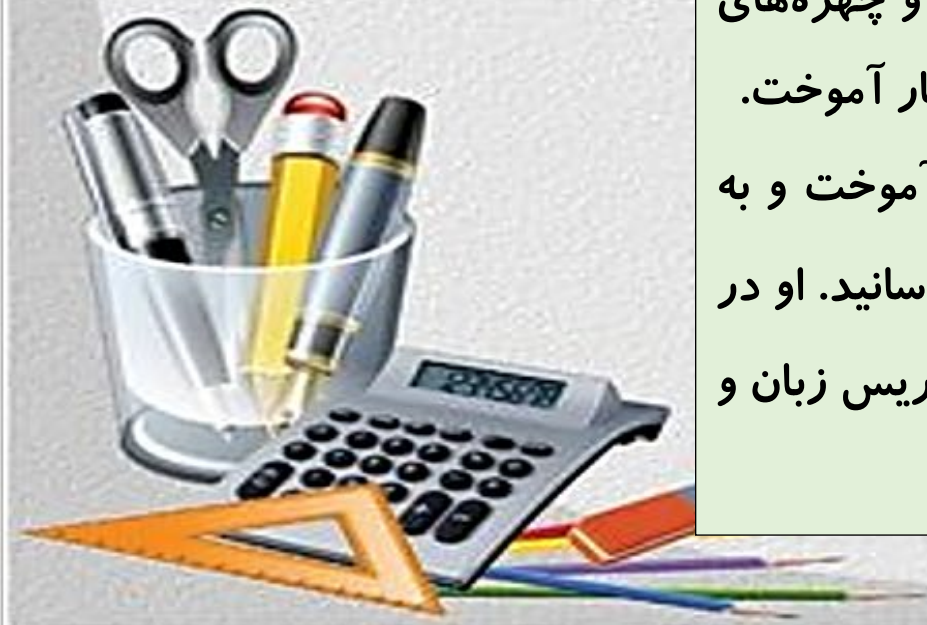
سازمان

درباره ی پروین اعتصامی

رخشنده اعتصامی معروف به پروین اعتصامی (زاده ۲۵ اسفند ۱۲۸۵ در تبریز - درگذشته ۱۵ فروردین ۱۳۲۰ در تهران) شاعر زن ایرانی است که از او با عنوان «**مشهورترین شاعر زن ایران**» یاد می‌شود. پروین از کودکی فارسی، انگلیسی و عربی را نزد پدرش آموخت و از همان کودکی سرودن شعر را آغاز کرد. او در سال ۱۲۹۱ هنگامی که ۶ سال بیشتر نداشت به همراه خانواده‌اش از تبریز به تهران مهاجرت کرد. به همین خاطر پروین از کودکی با مشروطه‌خواهان و چهره‌های فرهنگی آشنا شد و ادبیات را در کنار پدر و از استادانی چون دهخدا و ملک‌الشعراى بهار آموخت. در دوران کودکی، زبان‌های فارسی و عربی و انگلیسی را زیر نظر پدرش در منزل آموخت و به مدرسه آمریکایی ایران کلیسا رفت و در سال ۱۳۰۳ تحصیلاتش را در آنجا به اتمام رسانید. او در تمام سال‌های تحصیلش از دانش‌آموزان ممتاز بود و حتی مدتی در همان مدرسه به تدریس زبان و ادبیات انگلیسی پرداخت.

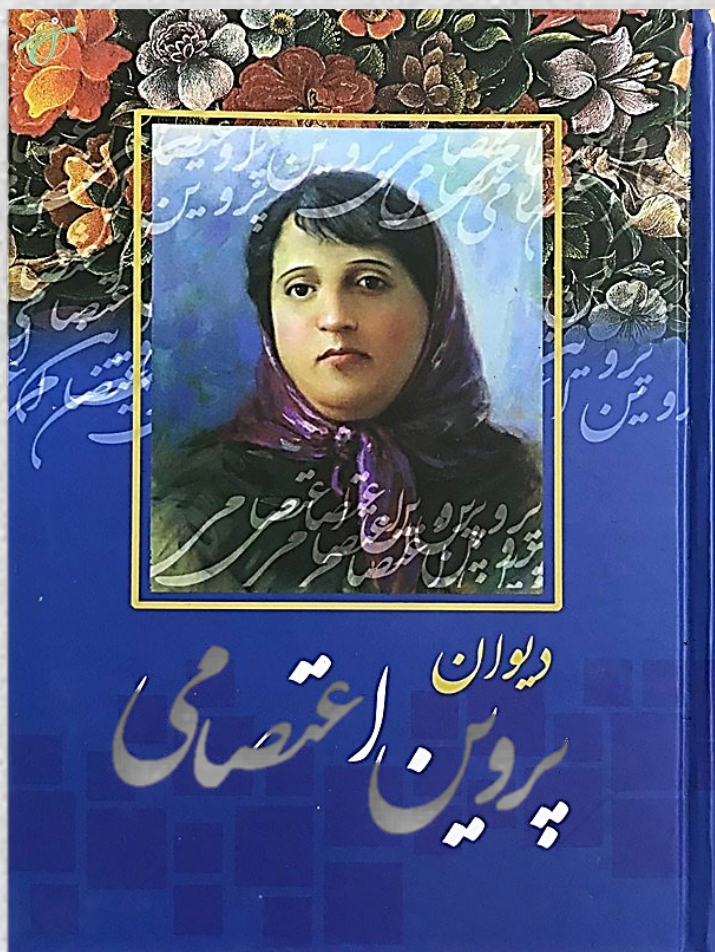

او هم‌زمان با تحصیل، شعر نیز می‌سرود. پدرش در کودکی اشعاری از حافظ و سعدی را به او می‌داد تا با تغییر قافیه، شعر دیگری بسراید؛ وزن آن را تغییر دهد تا در سرودن شعر تجربه بیندوزد. همچنین پدرش گاهی قطعه‌هایی زیبا و لطیف از کتاب‌های خارجی (انگلیسی، فرانسوی، ترکی و عربی) جمع می‌کرد و پس از ترجمه آن‌ها به فارسی، پروین را تشویق می‌کرد تا آن را به صورت شعر درآورد. به طور مثال، یوسف اعتصامی شعر «قطرات سه‌گانه» از **تریللو شاعر ایتالیایی** را ترجمه و در مجله بهار چاپ کرد. سپس پروین با الهام از این سروده، شعر «**گوهر و اشک**» را سرود.

او مدتی نیز در کتابخانه‌ی دانشسرای عالی، به شغل کتابداری مشغول بود و بعد از آن قبل از دومین نوبت چاپ دیوان اشعارش، بر اثر بیماری حصبه درگذشت و در حرم فاطمه معصومه به خاک سپرده شد.

دیوان پروین اعتصامی، شامل ۲۳۸ قطعه شعر می‌باشد، که از آن میان ۶۵ قطعه به صورت مناظره است. اشعار پروین اعتصامی بیشتر در قالب قطعات ادبی است که مضامین اجتماعی را با دیده‌ی انتقادی به تصویر کشیده‌است. در میان اشعار پروین، تعداد زیادی شعر به صورت مناظره میان اشیاء، حیوانات و گیاهان وجود دارد. درون مایه اشعار او بیشتر غنیمت داشتن وقت و فرصت‌ها، نصیحت‌های اخلاقی، انتقاد از ظلم و ستم به مظلومان و ضعیفان و ناپایداری دنیا است. در شعر پروین استفاده‌هایی از سبک شعرای بزرگ پیشین نیز شده است.

ملک الشعرای بهار در مقدمه‌ای که بر دیوان وی می‌نویسد،
می‌گوید:

این دیوان ترکیبی است از دو سبک و شیوه‌ی لفظی و معنوی
آمیخته با سبکی مستقل، و آن دو یکی شیوه خراسان است خاصه
استاد **ناصر خسرو قبادیانی** و دیگر شیوه شعرای عراق و فارس
است به ویژه **شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی علیه الرحمه** و از
حیث معانی نیز بین افکار و خیالات حکما و عرفا است، و این
جمله با سبک و اسلوب مستقلی که خاص عصر امروزی و بیشتر
پیرو تجسم معانی و حقیقت‌جویی است ترکیب یافته و شیوه‌ای
بدیع و فاضلانه به وجود آورده است.

این قطعه را با سنگ نزار خودم سروده ام

آنکه خاک بهیشت بالین است
اخر چرخ ادب پردین است
گرچه جز نغمی از آیتام ندید
هر چه خواهر کنش شیرین است
صاحب آینه گفتار امروز
سائس فاقه و یاسین است
دوستان بر که زویش دکنند
دل بی دوست دلی غمگین است
خاک در دیده بر جان نزار است
سنگ بر سینه بسی سنگین است
بنیاد این سبزه و عبرت گیرد
هر که را پیشم حقیقت بین است
هر که با شرم زهر چای پرست
آخرین منزل هستی این است
آدم هر چه که انگار باشد
چون برین قطعه رسد میس است
آنکه را نیا که قفا حد کند
چاره نیکم و ادب نمکین است
زادن و کشش و پنهان کردن
در راه رسم و راه دیرین است
خرم آن کس که در این منتهی گاه
فاطر را بسبب قیاس است

نامش همواره جاویدان...

مجمع آموزشی هوشمند خدیجه کبری (س)

www.kksec.org

<https://instagram.com/khadijekobra1368>